

Osallistuminen osana organisaation toimintaa tutkimuksen näkökulmasta

Kaisa Kurkela, HT, tutkija,
Tampereen yliopisto

Demokratia-teemaryhmä 29.11.2022

Hyvinvointialueet kansalaisten osallistumisen paikkana

Hyvinvointialueet ovat uusi hallinnon taso. Tämä mahdollistaa osallistumisen rakentamisen osaksi organisaation toimintaa jo sen alusta lähtien!

Osallistumista edistävät tekijät

Instrumentaalis-prosessuaaliset tekijät

- Osallistumisen kanavat
- Osallistumisen tehokkuus ja vaikuttavuus

Yhteiskunnalliset tekijät

- Yhteiskunnallinen ilmapiiri kansalaisosallistumiseen
- Luottamus poliittiseen systeemiin

Henkilökohtaiset tekijät

- Kyvyt ja kompetenssit
- Henkilökohtaiset resurssit
- Omat mieltymykset

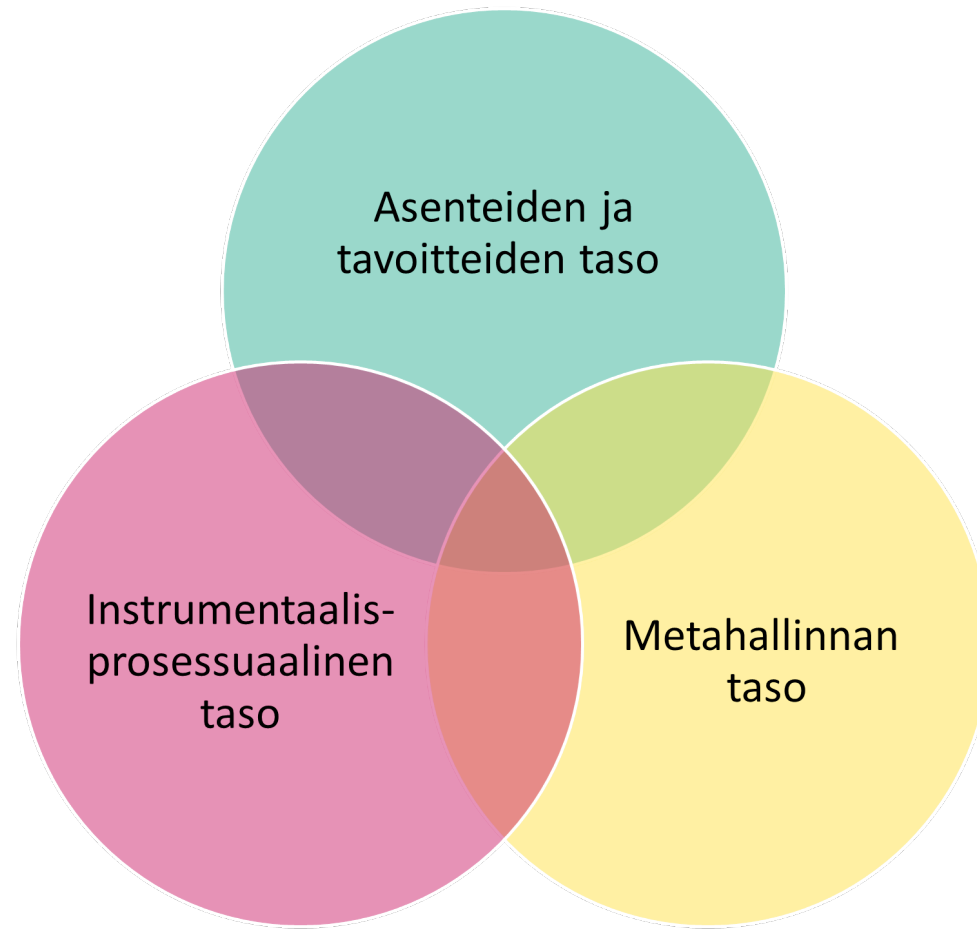

Osallistumisen edistäminen systeemisenä kysymyksenä

- Osallistumisen tavat ja keinot voivat
 - parantaa osallistumisen kulttuuria
 - parantaa osallistumisen ilmapiiriä
 - lisätä luottamusta kuntaan, yhteiskuntaan ja julkiseen hallintoon
- Eivät silti yksin ratkaise osallistumiseen liittyviä haasteita
- Osallistumisen edistämisen tulisikin ymmärtää yhteiskunnallisena ja systeemisenä hallinnan kysymyksenä.

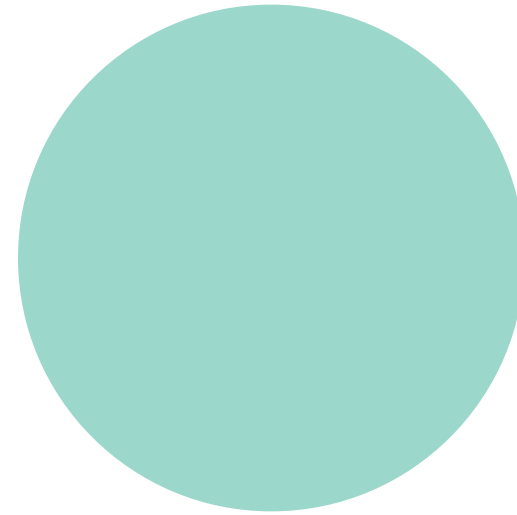

Osallistumisen edistäminen osaksi johtamisjärjestelmää (Case Helsinki esimerkkinä)

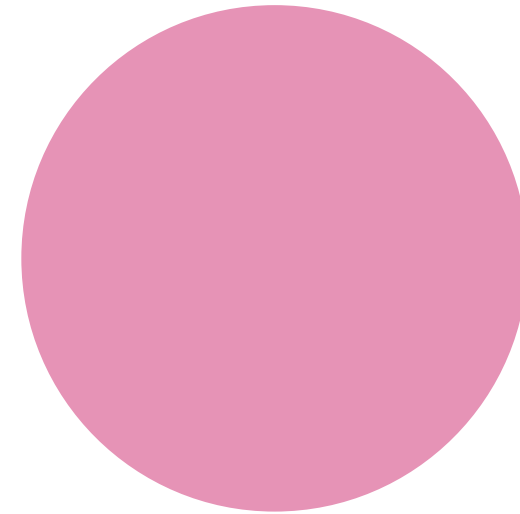
Osallistumisen edistäminen: asenteiden ja tavoitteiden taso

- Millaista osallistumiseen liittyvää toimintaa **pidetään arvokkaana**?
- Millaisia **tavoitteita, asenteita ja odotuksia** osallistumiseen kohdistuu? Miten tavoitteet tulkitaan käytännössä?
- Miten organisaatiossa osallistumiseen asennoidutaan?
- **Jaetun ymmärryksen rakentaminen** osallistumisen merkityksestä, arvosta, hyödyistä ja tavoitteista.

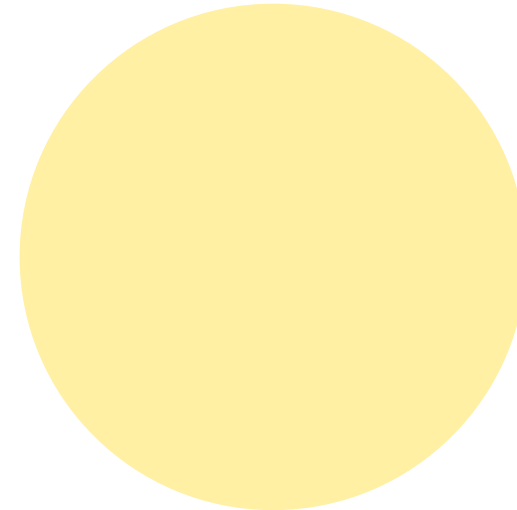
Osallistumisen edistäminen: instrumentaalis-prosessuaalinen taso

- Millaisin **keinoin ja tavoin** kansalaisosallistumista edistetään?
Millaiset keinot nähdään arvokkaina?
- Keinot eivät takaa osallistumisen vaikuttavuutta, siksi tärkeää myös **resurssit, vastuun määrittelemisen ja työnjako.**

Osallistumisen edistäminen: metahallinnan taso

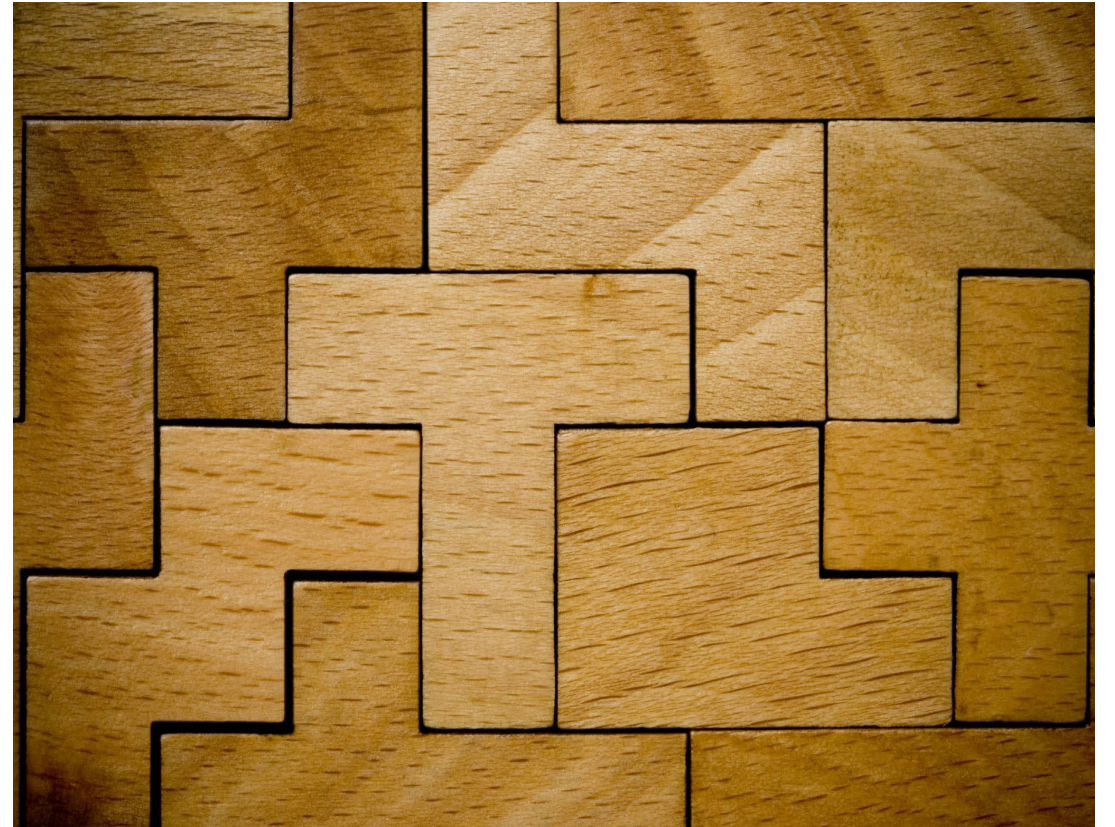
- Miten kansalaisten osallistuminen **oikeutetaan organisaatiossa** ja **minkälainen tuki** sille annetaan?
- Oikeutus osallistumiselle nousee paitsi **yhteiskunnallisista kehityskuluista**, mutta samalla tarvitaan myös **poliittis-hallinnollinen tuki**.
 - Yhteiskunnallinen tuki
 - Poliittinen tuki
 - Johdon tuki

Osallistumisen edistäminen: yhteenveto (case Helsinki)

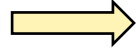
Tekijöitä, jotka edistävät osallistumisen juurruttamista osaksi johtamista ja henkilöstön perustyytä (nostoja Case Helsingistä)

- laaja, **yhteinen dialogi** osallistumisen merkityksistä
- osallistumisen edistäminen **johtamisen keskiössä**
- **keinojen kriittinen tarkastelu** esimerkiksi yhdenvertaisuuden ja inklusiivisyyden näkökulmasta
- osallistumisen edistämisen riittävä resursointi

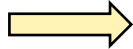

Osallistumisen vakiintumisen eri tekijät 1/2

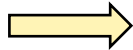
Yhteiskunnallinen
osallisuuspuhe

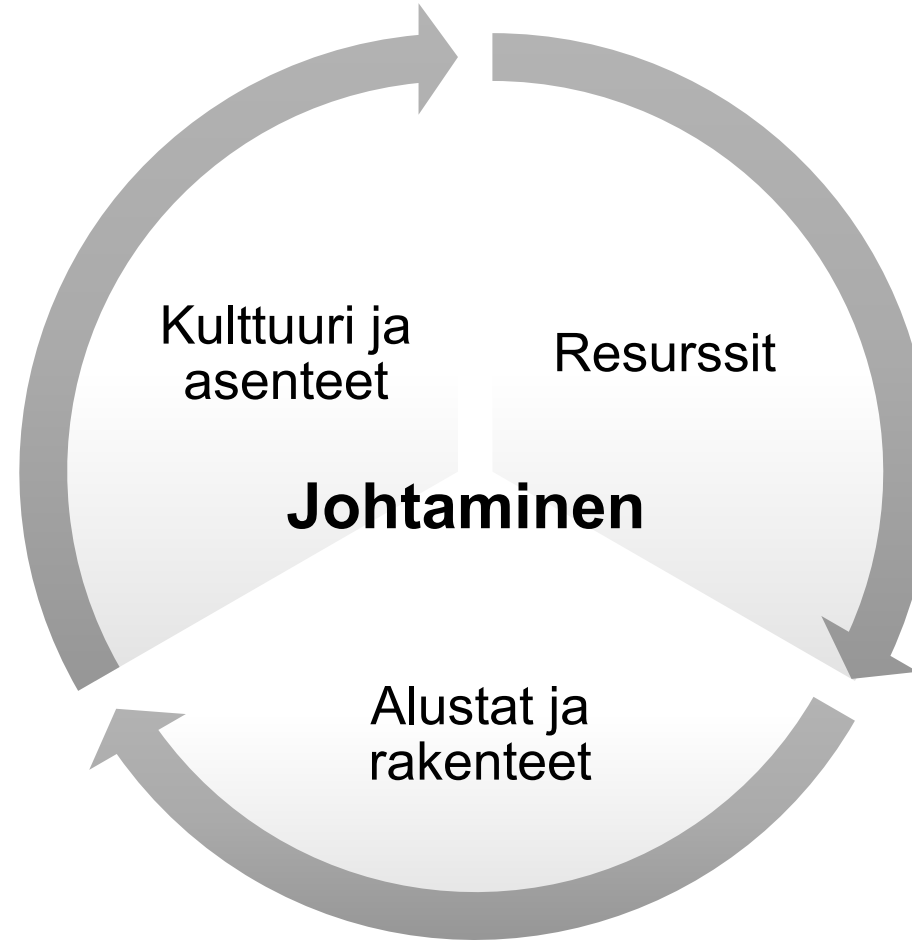
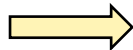
Paikallinen
osallisuuspuhe

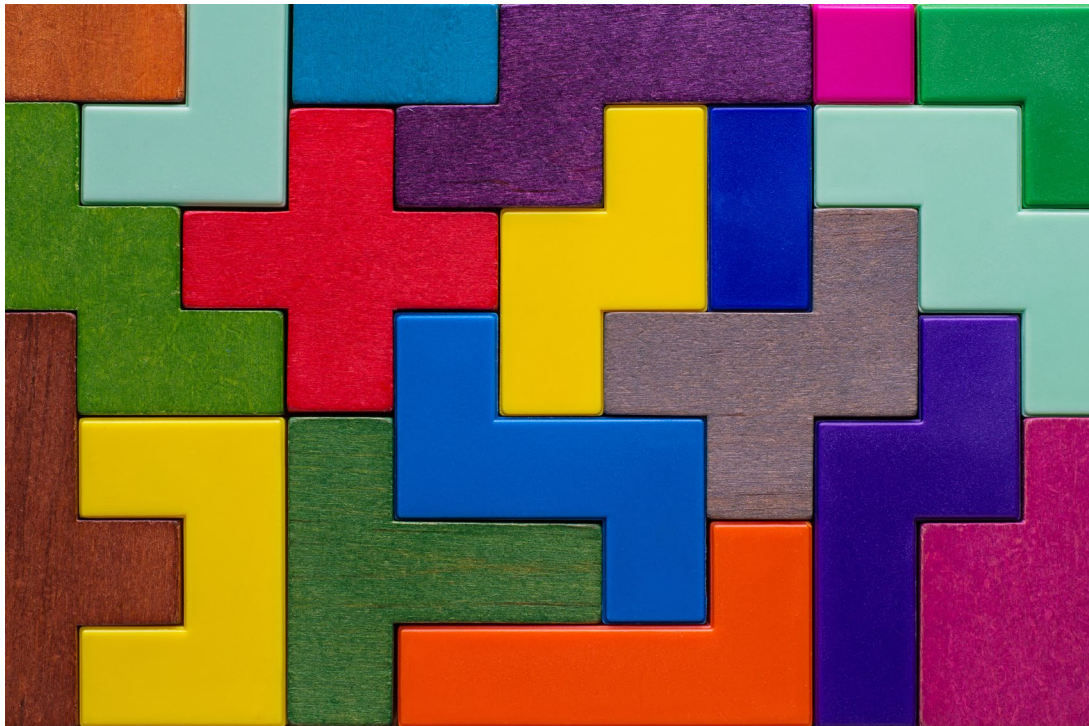
Lainsäädäntö

Kuntalaisten
odotukset

Osallistumisen vakiintumisen eri tekijät 2/2

Kulttuuri ja asenteet

esim. osallistumista tukeva professionaalinen kulttuuri, jaettu ymmärrys osallistumisen arvosta, eri toimijoiden muuttuvat roolit

Alustat ja rakenteet

esim. osallistumisen tapojen, prosessien ja vastuiden suunnittelu kiinteäksi osaksi organisaation hallintaa

Resurssit

esim. henkilöstö, taloudelliset mahdollisuudet, osaaminen ja asiantuntijuus

Johtaminen

esim. kulttuurin edistäminen, julkisen ja arkisen tuen antaminen, osallistumisen arvon tunnistaminen, resurssien kohdentaminen, strateginen ohjaus, rakenteiden muovaaminen, vuorovaikuttaminen

Kiitos!

[kaisa.kurkela\(a\)tuni.fi](mailto:kaisa.kurkela(a)tuni.fi)

Lähteet ja luettavaa

Jäntti, A., Kork, A., Kurkela, K., Leponiemi, U., Paananen, H., Sinervo, L.-M. (2021) Osallistumismalleista kohti vuorovaikutteista kaupunkiorganisaatiota. Teoksessa Jäntti, A., Haveri, A., Rannisto, P. (toim.) (2021) Tehokasta ja demokraattista kaupunkihallintaa? Helsingin johtamisjärjestelmän uudistuksen akateeminen kokonaisarviointitutkimus. Tutkimuksia 2021:3. Helsingin kaupunki. 76-97.

Jäntti, A., Kurkela, K. (2021) How municipalities can enhance citizen participation? – Exploring the views of participants and non-participants. Scandinavian Journal of Public Administration, 25 (1), 23-42.

Jäntti, A., Kurkela, K. (2021). Osallistumisen mahdollistaminen on laajaa yhteistyötä vaativa kuntajohtamisen ydinkysymys. Blogikirjoitus. <https://blogs.tuni.fi/vaikuttaja/hallintotieteet/osallistumisen-mahdollistaminen-on-laajaa-yhteistyota-vaativa-kuntajohtamisen-ydinkysymys/>

Kurkela, Kaisa (2022). Demokratian murros ja kuntien avautuva hallinta. Tampereen yliopiston väitöskirjat. Joensuu: PunaMusta Oy. Luettavissa verkossa: <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-03-2547-3>.